

6. STRATEGIA I HARMONOGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA.

W rozdziale zawarto podstawowe cele, priorytety i zadania do osiągnięcia i realizacji na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023r.

6.1. Cel: Polepszenie gospodarki odpadami powstającymi w wyniku funkcjonowania gospodarstw domowych.

Proponowany zakres działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

1. Wzmocnienie kontroli podmiotu/ów prowadzących działalność w zakresie prawidłowości odbierania, zbierania, transportu odpadów komunalnych, posiadanych uprawnień, spełniania wymogów.
2. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku odpadów,
 - w gminie - promowanie stosowania kompostowników przydomowych, informowanie i zwalczanie nieprawidłowości przy spalaniu odpadów,
 - regionalnie - wspieranie technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania oraz odzyskiwanie energii elektrycznej i/lub ciepłej,
 - współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
3. Zachęcanie inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami.
4. Wspomaganie selektywnego zbierania i odbierania co najmniej następujących frakcji odpadów komunalnych:
 - odpady z pielęgnacji terenów zielonych,
 - odpady ulegające biodegradacji: kuchenne, ogrodowe, papier i tektura,
 - odpady opakowaniowe ze szkła,
 - tworzywa sztuczne,
 - metale,
 - zużyte baterie i akumulatory,
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - odpady niebezpieczne,
 - odpady wielkogabarytowe,
 - przeterminowane leki,
 - zużyte opony,
 - odpady budowlane, remontowe.Na przykład poprzez;
 - rozwijanie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w postaci punktów stałych jak i/lub ruchomych, zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy,
 - wyraźne zróżnicowanie kosztów odbioru odpadów zmieszanych i selekcyjnych.
5. Oparcie gospodarki odpadami komunalnymi w gminie na regionalnych i zastępczych instalacjach do przetwarzania odpadów komunalnych działających w poszczególnych regionach. Miasto i Gmina Ostrzeszów została przypisana do regionu IX – RIPOK Ostrów Wielkopolski. Odpady komunalne zmieszane, pozostałości z sortowni odpadów

komunalnych przeznaczone do składowania oraz odpady zielone muszą być zbierane i przetwarzane w ramach regionu, w którym zostały wytworzone.

6. Wspieranie tworzenia w regionalnej i zastępczej instalacji (RIPOK) rozwiązań o przepustowości oraz wyposażeniu gwarantującym realizację zakładanych dla województwa wielkopolskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami.

Instalacja (RIPOK i zastępcze) powinna zapewniać co najmniej następujący zakres usług:

- mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
- składowanie odpadów pozostałych po procesach ich przetwarzania,
- kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych oraz kuchennych i ogrodowych,
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie),
- zakład przetwarzania odpadów budowlanych (opcjonalnie).

7. Wspieranie technologii spełniających kryteria BAT.
8. Wspieranie budowy i rozbudowy składowisk odpadów jedynie tych, dla których już wydano stosowne decyzje i pretendujących do roli instalacji regionalnych lub zastępczych.
9. Monitorowanie zadań i celów wynikających z PGO oraz wspieranie działań związanych z badaniem charakterystyki odpadów.
10. Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Plan redukcji ilości odpadów komunalnych trafiających na składowiska.

Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie w stosunku do ilości w/w odpadów wytwarzanych w gminie w roku 1995. Dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:

- w 2013r. nie więcej niż 50%,
- w 2020r. nie więcej niż 35%.

Gminy są zobowiązane do dnia 31 grudnia 2020 r.:

- osiągnąć poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo,
- osiągnąć poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo.

Inne grupy odpadów mogących powstawać w wyniku funkcjonowania gospodarstw domowych.

Zużyte baterie i akumulatory

- udoskonalenie i rozwinięcie systemu zbierania małogabarytowych zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych,
- współpraca z organizacjami odzysku.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

- wspieranie uszczelniania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- wspieranie organizacji infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- propagowanie, organizacja, wspieranie wprowadzania systemów zapewniających zorganizowanie wtórnego obiegu przestarzałych lecz sprawnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- współpraca z organizacjami odzysku.

Odpady zawierające azbest

- informowanie społeczeństwa o zagrożeniu zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- współpraca gminnych służb ochrony środowiska ze służbami nadzoru budowlanego w zakresie inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie wspomaganie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez fundusze gminne i/lub zewnętrzne,
- monitoring prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi azbest, szczególnie wśród indywidualnych posiadaczy,
- modernizacja i/lub budowa składowisk (kwater) na odpady azbestowe oraz stosowanie innych, dozwolonych metod zagospodarowania odpadów zawierających azbest – w ramach miejscowego RIPOK,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

- wspieranie organizacji infrastruktury technicznej selektywnego zbierania i odzysku tych odpadów,
- kontrola właścicieli nieruchomości pod względem właściwego postępowania z tego rodzaju odpadami.

Komunalne osady ściekowe

- uwzględnienie zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w trakcie eksploatacji instalacji oraz prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków,
- wspieranie wykorzystania właściwości energetycznych osadów ściekowych (np. produkcja biogazu),
- uwzględnienie możliwości wspólnego zagospodarowania osadów ściekowych wraz z odpadami ulegającymi biodegradacji.

Odpady niebezpieczne

- wspieranie działań edukacyjnych i informacyjnych o sposobach pozbywania się odpadów niebezpiecznych np. leków, opakowań po środkach chemicznych,
- współpraca z podmiotami wprowadzającymi tego typu produkty na rynek.

6.2. Cel: Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych.

Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi jest jednym z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju. Uwzględniając to założenie określony został cel ekologiczny: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- racjonalizacja użytkowania wody,
- zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji,
- zmniejszenie energochłonności gospodarki,
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Osiągnięcie określonego celu za pomocą wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane przez konkretne zadania ekologiczne.

Racjonalizacja zużycia wody.

Racjonalizacją użytkowania wody powinny być objęte wszystkie działy gospodarki korzystające z jej zasobów. Konieczne jest w najbliższej przyszłości ograniczenie zużycia wody przede wszystkim w przemyśle, rolnictwie i na cele konsumpcyjne oraz ograniczenie strat związanych z jej rozprowadzaniem.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działań to:

1. Wspieranie normatywów zużycia wody w wodochłonnych dziedzinach produkcji w oparciu o zasadę stosowania najlepszych dostępnych technik – BAT, (przedsiębiorstwa na terenie gminy).
2. Ustalenie normatywnych wskaźników zużycia wody w gospodarce komunalnej stymulujących jej oszczędzanie.
3. Ograniczenie wykorzystywania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i niektórymi specjalnymi działami produkcji rolnej).
4. Wprowadzenie systemu kontroli wodochłonności w formie obowiązku rejestracji zużycia wody na cele komunalne w różnych okresach rocznych i dobowych.
5. Opracowanie i realizacja przez zakłady planów racjonalnego gospodarowania wodą.

Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji.

Działanie to jest jednym z najważniejszych w polityce ekologicznej państwa gdyż prowadzi do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń „u źródła”. Krajowy limit zakłada zmniejszenie wykorzystania surowców ze źródeł pierwotnych.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wprowadzenie ograniczeń dotyczących możliwości składowania odpadów z przemysłu ze wskazaniem właściwej metody ponownego wykorzystania bądź unieszkodliwiania.
2. Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, itp.).

Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

W polityce energetycznej państwa przewiduje się zmniejszenie zużycia energii o 20% w porównaniu z prognozami dla UE na 2020 r. Zakłada się ponadto w roku 2020 osiągnięcie poziomu 15 % udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej (obecnie udział energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii pierwotnej w Polsce

wynosi 10 %). Poziom ten ma być osiągnięty poprzez odpowiednie wykorzystanie zasobów biomasy, energii: wody, wiatru, słońca, wód geotermalnych i biogazu.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Opracowanie i wdrożenie przez gminę (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię. Dokument ten powinien określać rozwiązania w tym przedmiocie na obszarze gminy z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska.
2. Wspieranie energooszczędnych technologii i urządzeń w przemyśle i energetyce oraz podniesienie ich sprawności.
3. Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza cieplnej, w systemach przesyłowych, przede wszystkim poprzez uszczelnienie rurociągów oraz ich właściwą eksploatację.
4. Poprawa parametrów energetycznych budynków użyteczności publicznej - termorenowacja (dobór otworów drzwiowych i okiennych o niskim współczynniku przenikalności cieplnej, właściwa izolacja termiczna ścian - ocieplenie budynków, lokalizacja nowych obiektów zgodnie z naturalną (cieplejszą) kierunkową orientacją stron świata).
5. Stosowanie indywidualnych liczników ciepła.
6. Rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy.
7. Zwiększenie udziału energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii.
8. Promowanie wykorzystania biopaliw II generacji (nie stanowiących konkurencji dla produkcji żywności).
9. Promowanie stosowania biomasy z ochroną lasów przed ich nadmierną eksploatacją.

6.3. Cel: Ochrona wód.

Gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych. Korzystanie z wód reguluje ustawa Prawo Wodne. Zakłada ona gospodarowanie wodami uwzględniające zasadę wspólnych interesów i powinna być realizowana przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności.

Uwzględniając założenia ochrony zasobów wodnych określono cel ekologiczny: Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia wody oraz ochrona przed powodzią.

W celu osiągnięcia w/w celów określono kierunki działań ekologicznych:

- zarządzanie zasobami wodnymi,
- ochrona wody pitnej,
- ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna.

Zarządzanie zasobami wodnymi.

Zarządzanie zasobami wodnymi jest jednym z podstawowych zagadnień mających wpływ na rozwój regionu i jakość życia na jego obszarze.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Opracowanie koncepcji gospodarki wodno – ściekowej dla gminy, stanowiącej podstawę do dalszych przedsięwzięć w tym zakresie.
2. Wprowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania zasobami wodnymi, obejmującego wody podziemne i powierzchniowe, na terenie gminy.

Ochrona wody pitnej.

Jednym z celów polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej jakości. Ważne jest utrzymywanie jakości wód podziemnych i powierzchniowych, co najmniej na poziomie określonymi przepisami.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej.
2. Minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne).
3. Modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia właściwej jakości wody.
4. Wprowadzenie ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów wokół ujęć wód podziemnych i powierzchniowych.
5. Przeprowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników (np. gromadzenie wody deszczowej i wykorzystywanie jej na cele agrarne – do podlewania zieleni).
6. Wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym eliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych oraz przez wprowadzenie zamkniętego obiegu wody w przemyśle.
7. Sukcesywna modernizacja istniejącej sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej (rozdział kanalizacji sanitarnej i deszczowej) i pilna realizacja nowych sieci na terenie gminy.
8. Optymalizacja wykorzystania (dociążenie) oraz modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków w kierunku spełnienia wymagań obowiązującego prawa oraz dyrektyw UE.
9. Budowa oczyszczalni przyzagrodowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź bardzo trudna do realizacji ze względów technicznych (ukształtowanie terenu), wsparcie finansowe dla rolników realizujących oczyszczalnie przyzagrodowe.
10. Zewidencjonowanie oczyszczalni przydomowych oraz zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania.
11. Wnikliwa kontrola punktów zrzutu ścieków przemysłowych.
12. Sukcesywne wdrażanie programów ochrony wód powierzchniowych w układzie zlewowym rzek.
13. Stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej.
14. Prowadzenie przyjaznej środowisku gospodarki na stawach rybnych.
15. Preferowanie użytkowania łąkowego oraz kształtowanie pasów roślinności wzdłuż cieków wodnych.

Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna.

W ochronie przeciwpowodziowej bardzo ważne jest wprowadzenie kompleksowego systemu ochrony przed powodzią oraz systemu zbiorników retencji wodnej.

W ramach wyznaczonego kierunku działania należy realizować następujące zadania ekologiczne:

1. Przeprowadzenie działań formalno-prawnych w zakresie planów zagospodarowania przestrzennego terenów zagrożonych zalewaniem.

2. Ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego terenów działań ochrony przed powodzią i podtopieniami.
3. Systematyczna kontrola oraz konserwacja wałów i urządzeń wodnych.
4. Inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji.

6.4. Cel: Ochrona powietrza.

Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle.

Źródła emisji z energetyki i przemysłu mają niewielki wymiar na terenie gminy. Większość ich źródeł pochodzi z regionalnych kotłowni osiedlowych i przyzakładowych. Stąd główne działania gminy powinny polegać na wspieraniu ograniczania i monitoringu emisji na miejscu.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wspieranie modernizacji układów technologicznych oraz montaż urządzeń ograniczających emisję.
2. Wspieranie systemu monitoringu i kontroli emisji zanieczyszczeń na terenie przedsiębiorstw (w razie przekroczeń dopuszczalnych stężeń należy spowodować za pomocą wszystkich dostępnych środków administracyjnych zaniechania emisji).
3. Zachęcanie zakładów do samokontroli poprzez wprowadzanie systemów zarządzania środowiskiem (ISO 14 000) w obrębie przedsiębiorstwa.
4. Wyznaczenie, w oparciu o studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, stref na terenie gminy pozwalających na lokalizację zakładów przemysłowych, których produkcja będzie związana z nadmierną emisją zanieczyszczeń (strefy powinny być tak wyznaczone aby zapewniały jak najmniejsze oddziaływanie na środowisko oraz mieszkańców).
5. Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wokół dużych emitorów zanieczyszczeń (strefy te powinny być tworzone z gatunków roślinności o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane).
6. Spalanie węgla lepszej jakości lub zamiana nośnika na bardziej ekologiczny.

Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa.

Tzw. niska emisja zanieczyszczeń powietrza pochodząca z ogrzewnictwa komunalnego stanowi w miastach ok. 50% ogólnej emisji zanieczyszczeń, zaś na terenach wiejskich ok. 80% (te wartości należało by przyjąć dla warunków panujących w gminie). Źródłem powstawania zanieczyszczeń jest przede wszystkim wykorzystywane w przestarzałych urządzeniach grzewczych paliwo w postaci niskiej jakości węgla, a także różnego typu materiały odpadowe.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wspieranie, wykonywanie modernizacji i remontów systemów grzewczych i termomodernizacji budynków.
2. Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania innych źródeł energii cieplnej, a przede wszystkim gazu.
3. Promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, biogaz.
4. Centralizacja uciepłownienia prowadząca do likwidacji małych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych (zwłaszcza na terenie miejskim).
5. Rozbudowa sieci gazowej na obszarze gminy i zwiększenie liczby odbiorców.
6. Wsparcie dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne.

7. Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych).

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Ruch drogowy jest istotnym zagrożeniem dla środowiska i zdrowia człowieka. Zwiększające się natężenie ruchu, stan dróg oraz stan techniczny pojazdów stanowią źródło zagrożeń, w tym przyczyniają się do wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wspieranie, wykonywanie modernizacji i remontów szlaków transportowych.
2. Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszaru miast (budowa obejść drogowych obwodnic), przebudowa dróg o małej przepustowości.
3. Bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych.
4. Egzekwowanie reżimów emisji spalin przez pojazdy oraz eliminacja pojazdów o podwyższonej emisji i nie posiadających katalizatorów.
5. Wspieranie rozwoju ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych.
6. Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (strefy te powinny być komponowane z gatunków o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane).

6.5. Cel: Ochrona przed hałasem

Ochrona przed hałasem komunikacyjnym.

Przez teren Miasta i Gminy Ostrzeszów przebiegają szlaki komunikacyjne. Z tego względu zadania wyznaczone w zakresie ochrony środowiska przed hałasem są również powiązane z zadaniami wynikającymi z polityki transportowej państwa.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego (np. sporządzenie map akustycznych) ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu.
2. Eliminowanie ruchu tranzytowego z obszarów o gęstej zabudowie przede wszystkim przez budowę obwodnic.
3. Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien).
4. Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przechodzących przez teren gminy.
5. Integrowanie opracowań planistycznych z problemami zagrożenia hałasem.

Ochrona przed hałasem przemysłowym.

Poziom emisji hałasu ze źródeł przemysłowych jest porównywalny z emisją ze środków transportu, jednak na jego oddziaływanie jest narażona mniejsza liczba mieszkańców. Często przyczyną złego klimatu akustycznego wokół zakładów przemysłowych jest ich niewłaściwa lokalizacja w stosunku do obiektów sąsiadujących.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Opracowanie map akustycznych obrazujących rzeczywisty poziom hałasu wokół największych zakładów przemysłowych.
2. Systematyczna kontrola przedsiębiorstw, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych lub na ich terenie.

3. Egzekwowanie w przedsiębiorstwach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu (stosowania obudów dźwiękochłonnych, ekranów oraz tłumików akustycznych).
4. Wyznaczenie obszarów (w planach zagospodarowania przestrzennego) wokół przedsiębiorstw, w obrębie których nie należy lokalizować budynków mieszkalnych.
5. Tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej wokół przedsiębiorstw.

6.6. Cel: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

W celu określenia wielkości problemu zanieczyszczenia środowiska elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym oraz jego wzrostu, konieczna jest realizacja następujących zadań:

1. Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy.
2. Zobowiązanie inwestorów do opracowania odpowiedniej dokumentacji o sile emisji pól elektromagnetycznych do środowiska przed rozpoczęciem eksploatacji instalacji.

Preferowanie mało-konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Dla ograniczenia potencjalnego wpływu promieniowania na mieszkańców gminy należy w ramach ochrony podjąć następujące działania:

1. Przestrzeganie granic stref ochronnych zgodnie z ocenami oddziaływania na środowisko dla urządzeń nadawczych.
2. Współpraca z zakładami energetycznymi w dziedzinie ochrony mieszkańców przed skutkami promieniowania pola elektromagnetycznego.
3. Uwzględnienie w studiach uwarunkowań i planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni).

6.7. Cel: Ochrona powierzchni ziemi.

Gleby użytkowane rolniczo.

Biorąc pod uwagę, klasyfikację bonitacyjną gleb na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów ich odczyn pH, stan zanieczyszczenia metalami ciężkimi należy dążyć do racjonalnego wykorzystania ziem oraz zapewnienia im właściwej ochrony.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Zapobieganie zanieczyszczeniu gleby środkami ochrony roślin oraz na skutek działalności przemysłu. Aktualizowanie i poszerzenie map glebowo-rolniczych, co będzie stanowiło podstawę w zakresie określenia potrzeb wapnowania i nawożenia.
2. Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych wyłączonych z produkcji rolnej przeznaczonych na inne cele oraz zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej).
3. Wspomaganie dostosowania do naturalnego biologicznego potencjału gleb kierunków i intensywności produkcji.
4. Wspomaganie, podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu.
5. Ochrona i wprowadzenie zadrzewień, i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną.
6. Wspomaganie kształtowania struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu.

7. Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej (Kodeks Dobrych Praktyk Rolniczych).
8. Rekultywacja terenów zdegradowanych i składowisk odpadów komunalnych.
9. Likwidacja dzikich składowisk odpadów.
10. Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza i wody.

Zasoby kopalin.

W zakresie zagadnień zasobów kopalin, ważna jest ochrona obszarów perspektywicznych i ochrona złóż udokumentowanych. Najistotniejsze znaczenie dla gminy mają pospolite surowce naturalne.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wspomaganie prowadzenia dalszych poszukiwań i szczegółowe dokumentowanie istniejących zasobów surowcowych.
2. Ochrona złóż perspektywicznych poprzez uwzględnienie obszarów ich występowania w studiach uwarunkowań oraz planach zagospodarowania przestrzennego.
3. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

6.8. Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych.

Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych.

Osiągnięcie celu w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych. Rozwój gospodarczy gminy pociąga za sobą niebezpieczeństwo degradacji obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, z tego względu ważne jest połączenie systemu rozwoju obszarów cennych przyrodniczo z rozwojem społeczno gospodarczym.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Ustanawianie pomników przyrody, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych na terenach rolniczych, gdzie występują pozostałości ekosystemów i cennych fragmentów krajobrazu.
2. Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych.
3. Przygotowanie planu zabiegów konserwacyjnych i pielęgnacyjnych parków, pomników przyrody, alei przydrożnych.
4. Powiązanie przestrzenne prawnych form i działań ochrony przyrody z sąsiadującymi gminami.
5. Realizacja nasadzeń roślinności drzewiastej, krzewów śródpolnych, przydrożnych jako remiz i schronień dla drobnej zwierzyny.

Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym.

Ze względu na zagęszczenie sieci infrastruktury w krajobrazie oraz potencjalny rozwój gospodarczy na terenie gminy, należy zadbać o uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania, wniosków wynikających z istniejącej lub planowanej lokalizacji terenów chronionych wraz z ich otulinami (rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego selektywnego dostępu do terenów wyjątkowo cennych przyrodniczo.
2. Przestrzeganie odpowiednich procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem.
3. Lokalizacja obiektów rekreacyjnych i turystycznych podporządkowana wymogom ochrony środowiska przyrodniczego.

4. Przeciwdziałanie rozwojowi budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego na terenach chronionych.

Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.

Celem ochrony gatunkowej jest zabezpieczenie dziko występujących gatunków zwierząt szczególnie rzadkich i zagrożonych wyginięciem oraz zachowanie różnorodności gatunkowej.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej celem wskazania cennych przyrodniczo siedlisk.
2. Ujęcie w planowaniu ochrony siedlisk gatunków, które są zagrożone.
3. Przeciwdziałanie wypalaniu traw.
4. Realizacja nasadzeń roślinności drzewiastej, krzewów śródpolnych, przydrożnych jako remiz i schronień dla drobnej zwierzyny.

Ochrona lasów

Istniejące na terenie gminy duże obszary leśne wymuszają podjęcie zdecydowanych działań ochronnych zasobów w celu zachowania ich funkcji (przyrodniczej, społecznej i gospodarczej).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Wspomaganie prowadzenia stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki).
2. Wdrażanie gminnych, regionalnych i ponadregionalnych założeń zwiększenia lesistości.
3. Wspomaganie zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów.
4. Wspomaganie zalesiania leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych.
5. Stworzenie systemu zachęcającego rolników do zalesiania nie przydatnych rolniczo gruntów będących ich własnością.
6. Edukowanie na temat prawidłowych zasad gospodarki leśnej.
7. Rozwój roli ochronnej i buforowej lasów.

Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.

Gmina ma sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki, co może stanowić potencjalne zagrożenie dla terenów przyrodniczych. Duże zagrożenie stanowi intensywna gospodarka rolna w pobliżu terenów cennych przyrodniczo oraz intensywna zabudowa mieszkaniowa o nieuregulowanej gospodarce ściekowej i odpadowej w sąsiedztwie terenów atrakcyjnych turystycznie i rekreacyjnie. Z tego względu ważnym zadaniem będzie wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

1. Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody.
2. Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego oraz prowadzenia działalności rolniczej.
3. Tworzenie i rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych.

6.9. Harmonogram.

Tab. 6.10.1. Harmonogram celów, priorytetów i działań Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023r.

Kierunek działania	Zadanie priorytetowe	Jednostka realizacyjna	Lata realizacji	Szacunkowe koszty wdrożenia [PL]	Przykładowe źródła finansowania
Polepszenie gospodarki odpadami powstającymi w wyniku funkcjonowania gospodarstw domowych					
Kontrola podmiotów	Wzmocnienie kontroli podmiotu/ów prowadzących działalność w zakresie prawidłowości odbierania, zbierania, transportu odpadów komunalnych, posiadanych uprawnień, spełniania wymogów	WIOŚ, Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
Wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii	Wspieranie podmiotów w wykorzystaniu inwestycji, działań zgodnych z programami gospodarki odpadami, najnowszymi technologiami, BAT	Gmina, Powiat, Woje-wództwo	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, kredyty, fundusze UE
Wspomaganie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Organizowanie i rozwijanie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w postaci punktów stałych jak i/lub ruchomych, zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy. Wyrażne różnicowanie cen odbioru odpadów selektywnych i zmieszanych	Gmina	2016-2019 Zadanie ciągłe	100000,00 /rok	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE, środki zewnętrzne
Udział w tworzeniu ponadgminnego systemu gospodarowania odpadami	Udział w tworzeniu, rozwijaniu i odpowiedniej organizacji RIPOK (Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych) i jednostek zastępczych	Gmina	2016-2019	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE, środki zewnętrzne
Wspieranie instalacji gospodarowania odpadami innymi niż komunalne	Wspieranie działań gospodarowania odpadami innymi niż komunalne powstających na terenie gminy	Gmina, podmioty realizujące	2016-2019 Zadanie ciągłe	20000,00 /rok	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE, środki zewnętrzne
Monitoring programu gospodarki odpadami	Kontrola spełnienia założeń PGO. Badanie charakterystyki składu odpadów komunalnych w gminie	Gmina, WIOŚ	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne gminy, fundusze UE, środki zewnętrzne
Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Opracowanie oraz wdrażanie miejscowych programów usuwania wyrobów zawierających azbest	Gmina, zarządcy nieruchomości	2016-2032	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE, środki zewnętrzne
Edukacja	Informowanie, szkolenie różnych podmiotów o zakresie i potrzebie wprowadzania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina, organizacje pozarządowe, szkoły, przedszkola	2016-2019	20000,00	Środki własne jednostek realizujących, fundusze UE

<i>Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych</i>					
Racjonalizacja zużycia wody	Realizacja przez podmioty i gospodarstwa rolne planów racjonalnego gospodarowania wodą. (np. wykorzystanie wód opadowych)	Właściciele, prowadzący i zarządcy instalacji	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, fundusze strukturalne UE
Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji	Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, preferencje w zamówieniach publicznych)	Gmina	Zadanie ciągłe	Zależny od możliwości budżetowych	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Zmniejszenie energochłonności gospodarki	Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza ciepłej w systemach grzewczych oraz prowadzenie odzysku ciepła	Właściciele, prowadzący i zarządcy instalacji	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Poprawa parametrów energetycznych budynków (wymiana okien i ocieplenie budynków) – przede wszystkim budynki użyteczności publicznej	Gmina, Zarządcy i właściciele budynków	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne Gmina i jednostek realizujących, kredyty, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Wymiana i budowa oświetlenia ulicznego na mniej energochłonne	Gmina Właściciele i zarządcy dróg	2016-2023	Brak danych	Środki własne Gmina i jednostek realizujących, kredyty, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Podjęcie działań promocyjnych, (doradztwo, szkolenia) związanych z wdrażaniem, pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, głównie wiatru, słonecznej, upraw energetycznych, biogazu, biopaliw	Gmina organizacje pozarządowe, szkoły	2016-2023	10000,0	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. strukturalne UE
<i>Ochrona powietrza</i>					
Ograniczenie emisji w rolnictwie i przemyśle	Modernizacja systemów grzewczych (odnawialne źródła energii oraz paliw ciekłych i gazowych)	Gmina Właściciele obiektów	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Podjęcie działań promocyjnych, (doradztwo, szkolenia) związanego z wdrażaniem technologii o mniejszej emisji, głównie w rolnictwie (hodowla zwierząt)	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne Gmina, ODR i inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa	Stopniowa zamiana węgla na alternatywne nośniki ciepła (gaz, brykiet, pelety, inna biomasa, biogaz) – modernizacja kotłowni i sieci ciepłowniczej, termomodernizacja budynków	Właściciele obiektów	Zadanie ciągłe	1,7 mln	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne	Gmina, Właściciele obiektów	od 2016 Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE

	Budowa sieci gazowej na obszarze gminy i zwiększanie liczby odbiorców	Właściciel inwestycji	Zadanie ciągłe	Brak danych kosztowych	Środki własne jednostek realizujących
	Prowadzenie systematycznych akcji edukacji ekologicznej na temat oszczędności energii cieplnej i elektrycznej oraz stosowania proekologicznych nośników energii, szkodliwości spalania materiałów odpadowych w kotłowniach domowych	Gmina, Szkoły, Pozarządowe organizacje ekologiczne	2016-2019	10000,00	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Budowa obwodnicy Ostrzeszowa	Gmina, zarządca dróg	po 2016	Brak danych	Fundusze GDDKiA i Wojewódzkiego Zarząd Dróg, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Usprawnienie systemu komunikacyjnego (poprawa nawierzchni i warunków bezpieczeństwa ruchu, modernizacja i rozbudowa dróg)	Gmina, zarządca dróg	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. właścicieli dróg, strukturalne UE
	Opracowanie projektów i realizacja systemu komunikacji rowerowej	Gmina, zarządca dróg	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Tworzenie pasów zieleni ochronnej	Gmina, zarządca dróg	Zadanie ciągłe	brak danych	Środki własne Gmina, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ochrona przed hałasem					
Ochrona przed hałasem komunikacyjnym	Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, przez tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien)	Gmina, właściciele i zarządcy obiektów, dróg	Zadanie ciągłe	Brak danych kosztowych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ochrona przed hałasem przemysłowym	Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych (zwłaszcza zlokalizowanych w pobliżu zabudowy mieszkalnej)	WIOŚ	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania WIOŚ
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym					
Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Zaprowadzenie i uzupełnianie rejestru urządzeń będących źródłem promieniowania elektromagnetycznego	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania UG
Ochrona wód oraz ochrona przed powodzią					
Zarządzanie zasobami wodnymi i	Wdrożenie systemu zarządzania zasobami wodnymi	RZGW w Poznaniu	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących

ochrona wód	Przeanalizowanie kompleksowego planowania w gospodarce wodno – ściekowej na terenie gminy	Gmina	Zadanie ciągłe	brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej	Gmina	Zadanie ciągłe	11,5 mln	Środki własne gminy, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Modernizacja i przebudowa oczyszczalni ścieków	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych kosztowych	Środki własne gminy, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej oraz instalacji poboru wód	Gmina	Zadanie ciągłe	4 mln	Środki własne gminy, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Indywidualne systemy oczyszczania ścieków	Gminy, podmioty gospodarcze osoby indywidual.	Zadanie ciągłe	Brak danych kosztowych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Mała retencja	Inwentaryzacja, odbudowa i regulacja oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej, budowa zastawek, mini zbiorników	Gmina RZGW, WZMiUW w Poznaniu, właściciele gruntów	2016-2019	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
Ochrona powierzchni ziemi i zasoby kopalin					
Gleby użytkowane rolniczo	Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb	ODR, Gmina, właściciele gruntów	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Podjęcie działań zmniejszających poziom zakwaszenia gleb	ODR, Właściciele gruntów	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Założenie i prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleb lub ziemi	Powiat, Gmina,	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Wskazanie w planowaniu gruntów nadających się pod uprawy energetyczne	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania UG
Zasoby kopalin	Rozpoznanie możliwości zasobowych i gminy w zakresie zasobów złóż kopalin	PGNiG S.A. Warszawa, Oddział Zielono-górski	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Właściciele, zarządzający zasobami, Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących
	Uwzględnienie w studiach uwarunkowań oraz planach zagospodarowania przestrzennego obszarów złóż i objęcie ich ochroną	Gmina	Zadanie ciągłe	Brak danych	W ramach działania UG

Ochrona zasobów przyrodniczych w tym wzrost lesistości i zadrzewienia w gminie					
Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych	Prowadzenie prac pielęgnacyjnych parków i pomników przyrody (wykonanie ich oznaczeń i zabezpieczeń)	Gmina, Województwo właściciele obiektów	Zadanie ciągle	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Tworzenie użytków ekologicznych, pomników przyrody	Gmina	Zadanie ciągle	Brak danych	W ramach działania UG
Powierzchnie biologicznie czynne	Prowadzenie zadrzewień śródpolnych, parkowych, przydrożnych, tereny zieleni	Gmina, podmioty gospodarcze, osoby fizyczne	Zadanie ciągle	10000,00 /rok	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Zalesienia	Realizacja planów zalesień	Gmina, właściciele gruntów, LP	Zadanie ciągle	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym	Przestrzeganie procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem	Gmina, Powiat	Zadanie ciągle	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	Ujmowanie w planowaniu ochrony cennych siedlisk i gatunków zagrożonych	Gminy, Nadleśnictwa, Pozarządowe organizacje ekologiczne	Zadanie ciągle	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, dotacje
	Prowadzenie schroniska dla zwierząt	Związek Gmin	2016-2019 Zadanie ciągle	75000,00	Środki Związku i, inne fundusze m.in. strukturalne UE
Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody	Zaprojektowanie ścieżek dydaktycznych, turystycznych, rowerowych wraz z opisem przyrody	Nadleśnictwo, Gmina, Pozarządowe organizacje ekologiczne, szkoły	Zadanie ciągle	Brak danych	Środki własne jednostek realizujących, dotacje Inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych	Gmina	2016-2019	1000,00	Środki własne jednostek realizujących, dotacje Inne fundusze m.in. strukturalne UE
	Promowanie zachowań proekologicznych we wszystkich dziedzinach życia zgodnie z zasadami ochrony przyrody: – zebrania wiejskie, – szkolenia, – akcja ulotkowa, – organizacja corocznej akcji sprzątanie świata	Gmina Szkoły	Zadanie ciągle	5000,00	Środki własne jednostek realizujących, dotacje Inne fundusze m.in. strukturalne UE

Ochrona zabytków.

Szczegółowy opis ochrony zabytków zawarty jest w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2011r. oraz w Opracowaniu Ekofizjograficznym Podstawowym Miasta i Gminy Ostrzeszów z 2010r.

Szczegółowe opracowanie w zakresie gospodarki niskoemisyjnej zostanie przedstawione w osobnym dokumencie opracowanym zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.), wydanie drugie poprawione, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2015.